

[Ministeren for offentlige arbejder.]

nu søger at koordinere de forskellige planlægningsideer, der har været fremme gennem årene. Der har jo været fremlagt mange forskellige planer her i det storkøbenhavnske område inden for de sidste 20 år, og en vis koordination af dem er vel nok nødvendig; nogle af dem er vel forældede.

Det vil være til stor nytte for alle parter, både for det storkøbenhavnske område og for folketingset, som jo skal skaffe nogle af pengene efter vejfundsrefusionssystemet, at vi får kortlagt, hvilke ønsker der er, og hvilke behov der er. Jeg kan tilføje — det har jeg også givet udtryk for nogle gange tidligere her i de seneste måneder — at jeg mener, at vi i høj grad bliver nødt til nøje at afstemme de forskellige investeringer. Hvor man har et trafik anlæg, man vil opbygge ud fra et rent fornuftmæssigt synspunkt, nyttevirknings synspunktet, må man gøre det færdigt på én gang og ikke sætte en hel masse ting i gang, så man arbejder 20 forskellige steder og der ikke er noget, der bliver færdigt. Det er alt for store kapitaler, vi investerer i sådanne områder, som ikke giver nyttevirkning. Dette må nøje overvejes i fremtiden, og det gælder også, når det drejer sig om afvejning af forholdet mellem Vestamagers udbygning og vestregionen, hvor vi jo dels har arbejder i gang, dels just i disse uger her i tinget behandler nye udbygninger af vejnettet i regionen nord for hovedvej 1 København-Roskilde.

Niels Helveg Petersen: Efter trafikministerens tidligere udtalelser til pressen kan det jo ikke overraske, at trafikministeren i dag gentager, at han, mildt sagt, ikke er særlig begejstret for planerne om en udbygning af Amager, som vil tage investeringsmidler fra nødvendige og ønskelige investeringer i vestegnen. Men det rejser spørgsmålet, om ikke staten skal gå stærkere ind i disse ting, eventuelt i samarbejde med egnspanrådet; egnspanrådet er jo en kommunal og amtskommunal myndighed, hvor staten ikke direkte er repræsenteret. Jeg tror, det var vigtigt, om staten var repræsenteret og førte forhandlinger med de planlæggende myndigheder, fordi det jo til syvende og sidst er staten, folketingset, der skal bevilge pengene til disse trafik anlæg.

Ministeren for offentlige arbejder (*Horn*):

Den ærede spørgers sidste bemærkninger giver mig anledning til at sige, at hvis den debat, der nu føres, ikke kan føre til andet, kan den formentlig føre til — det synes jeg der er meget der tyder på — at vi fra alle sider koncentrerer os om at få denne koordinering i stand. Det ville tjene alle parter interesser, om vi fra den statslige planlægning, sådan som den nu skal løftes op i et virkeligt planlægningsorgan, både den fysiske og den økonomiske planlægning, kan samvirke med egnspanrådet om disse ting. Så er der vundet meget.

En af de ting, som har sat den diskussion i gang, som jeg måske i nogen grad har bidraget til, er jo spørgsmålet om de indeklemte kommuner, de kommuner, som mangler skatteydere for at kunne klare deres økonomiske, trafikmæssige, kulturelle, sociale problemer osv. Det er ligesom der har manglet solidaritetsfølelse i det storkøbenhavnske område. Det er også ligesom man i de sidste måneder har begyndt at fornemme, at der er et behov her, og ikke alene i København. Jeg så for nylig i, jeg tror det var i Aftenberlingen, at man også i Gentofte kommune begynder at blive ængstelig for den situation, at folkepensionister er en væsentlig del af deres indbyggere, og alligevel skal de klare en hel række problemer. Det storkøbenhavnske område synes at begynde at forstå, at det er en enhed og at man må sætte sig til forhandlingsbordet med staten. Så kan begge parter udnytte de økonomiske midler, vi har, på en bedre måde. Derfor siger jeg tak for, at spørgsmålet blev rejst.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Forhøjelse af sygedagpenge, medlemskontingent for bidragydende medlemskab m. v.).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 123) findes i tidenden sp. 2561, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1161).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Niels Mørk: Selv om det foreliggende lovforslag betyder særdeles store forbedringer af sygedagpengene og giver fordele for de langvarigt syge med hensyn til karenstiden, har udvalget alligevel drøftet mulighederne for på disse områder at komme nærmere på linje med arbejdsløshedslovens bestemmelser. I relation hertil har socialministeren lovet, at han vil anmode socialreformkommissionen om at udarbejde forslag, hvorefter dagpengene andrager en procentdel af det aktuelle indtægtstab med deraf følgende afpasning af bidragenes størrelse, og at overveje, hvorvidt karensdagene kan nedsættes eller helt bortfalde.

Som jeg allerede har antydnet, er de forhøjelser af dagpengene, der her sker, betydelige. For forsørgere forhøjes de således fra 33 kr. til 50 kr.; for ikke-forsørgere over 18 år fra 26 kr. til 40 kr. og fra 13 kr. til 20 kr. for ikke-forsørgere under 18 år. Også for hjemmegående husmødre sker der en forhøjelse af dagpengene fra 13 kr. til 25 kr. pr. dag. Dertil kommer, at karenstiden bortfalder efter 3 ugers sygdom imod nu 4 uger.

I ministerens ændringsforslag nr. 1 ligger der en nyskabelse med meget vide perspektiver. Der gives herved sygekasserne adgang til i samarbejde med de alment praktiserende læger at gå stærkere ind for profylaksen, altså det forebyggende arbejde, specielt vedrørende undersøgelser for livmoderkræft. Jeg vil gerne takke ministeren og hele udvalget for den tilslutning, dette forslag har fået.

Det gælder også for ændringsforslag nr. 2, hvorefter der tilvejebringes hjemmel for, at den enkelte sygekasse i sin vedtægt kan bestemme, at der skal ydes dækning for udgifter i forbindelse med sygdomstilfælde eller dødsfald, som indtræffer under midlertidigt ophold i udlandet. Det vil altså sige, at de danske sygekasser på dette område nu bliver ligestillet med sygefors-

sikringerne i Norge, Sverige, Vesttyskland og Østrig.

Idet jeg i øvrigt skal henvise til betænkningen, især hvad angår paradentosespørgsmålet og problemerne omkring eventuelle tilskud til tandproteser, vil jeg gerne understrege, at der i dette lovforslag er betydelige fremskridt, som vil komme til at berøre stort set hele befolkningen.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale såvel de to ændringsforslag som lovforslaget til vedtagelse.

Peter Larsen: Som det fremgår af betænkningen, og som det nu også blev omtalt af den foregående taler, har udvalget ikke alene drøftet de ændringer, som lovforslaget tilsigter. Der er også rejst mange andre og væsentlige problemer, som viser, at der på mange områder inden for sygekasselovgivningen er behov for en nydannelse. Jeg skal ikke komme ind på disse ting, men kort erklære, at vi fra venstres side er tilfreds med den ajourføring, der nu finder sted vedrørende dagpengesatserne og visse andre dele i ministerens lovforslag. Vi har i øvrigt også selv fremsat forslag på dette område.

Jeg vil dog også gerne give udtryk for, at vi er meget interesseret i den nydannelse, som nu kommer til udtryk i, at man får adgang til at få foretaget forebyggende undersøgelser. Vi tror, det har meget stor værdi. Jeg tænker her ikke alene på den tryghed, som det kan skabe for borgerne eller sygekassemedlemmerne, men også på, at det at forebygge i tide jo i langt de fleste tilfælde både er bedre og billigere end et senere dyrt hospitalsophold. Venstre vil gerne medvirke til, at man går videre ad den vej, der her er lagt op til. Der er på disse områder utvivlsomt meget, som endnu står uløst, jeg ser ikke, at alle former for undersøgelser er dækket af den nye bestemmelse, som er udtrykt i ændringsforslaget. Vi finder altså, at man må arbejde videre med disse spørgsmål.

Vi kan derfor anbefale disse to ændringsforslag.

Dernæst vil jeg gerne give udtryk for, at venstre gerne havde set, at man var kommet lidt længere med behandlingen af vort forslag, dels fordi det foreliggende forslag jo berører problemet om de bidragydende medlemmer, dels fordi det jo også under

[Peter Larsen.]

behandlingen af ministerens lovforslag har vist sig, at der er behov for en række nydannelser både med hensyn til ydelser og med hensyn til administrative forenklinger. Men det er nu fastslået, at der skal arbejdes videre i udvalget, og vi håber, at dette må ske meget snart.

Jeg vil gerne i denne forbindelse appellere til socialministeren, som i udvalget har udtalt sig ret positivt over for visse dele af venstres forslag, om ministeren vil bevare den positive indstilling og bidrage til, at vi kan få gang i arbejdet igen på en sådan måde, at de spørgsmål bliver løst, der kan løses uden henvisning til socialreformkommissionen. Jeg tror, der er mange ting, som det kan være nyttigt at få drøftet og ført videre og gjort færdig, netop fordi arbejdet med dette lovforslag har vist, at der stadig er problemer, der trænger sig på, problemer, som det vil være forkert at afvente en mere langvarig kommissionsbehandling af.

Vi håber som nævnt, at man vil være positiv og stadig medarbejde på de tanker, der er nedfældet i vort forslag. Vi gennemfører nu ministerens forslag i enighed; der er meget store fremskridt i det, det påskønner vi, fremskridt, som kan få overordentlig stor betydning, men der er andre områder, der er vigtigere, og som efter vor opfattelse ret hurtigt bør følge efter.

Clara Munck: Allerede ved lovforslagets første behandling gav jeg udtryk for, at den konservative folketingsgruppe meget gerne så lovforslaget gennemført og gennemført hurtigt. Vi mente dengang og mener fortsat, at socialministeren inden for en rimelig beløbsramme har fremsat forslag om virkelig effektive forbedringer af den offentlige sygeforsikring.

Vi har, som det fremgår af betænkningen, drøftet en lang række spørgsmål. Betænkningen er udtryk for, at ministeren står ved de oplysninger og bemærkninger, han fremkom med både ved lovforslagets fremsættelse og ved førstebehandlingen.

Ud over bemærkningerne i betænkningen, som vi altså er enig i, er der to ændringsforslag, som jeg anbefaler, at man stemmer for; det vil vi gøre i min gruppe. De to ændringsforslag har det gode ved sig, at ministeren også her har fastholdt, at han ikke

kom med forslag, der forøgede de offentlige udgifter, men har været forstående overfor, at der i den udstrækning, det er muligt, skal ydes bedre service og ikke mindst bedre behandling gennem sygekasserne; det skal være muligt for sygekasserne at tage behandlingsformer og serviceydelser op.

Det kan måske undre lidt, at jeg også anbefaler ændringsforslag nr. 2, der vedrører en ny form for sygeforsikring, men der vil jeg da gerne sige, at netop den formulering, ændringsforslaget har fået, og bemærkningerne dertil gør, at den konservative folketingsgruppe kan gå ind for denne service. Det, der siges i ændringsforslaget, er jo, at kassen i det omfang, medlemmet ikke er sikret gennem overenskomst med en fremmed stat, yder dækning for udgifter i forbindelse med sygdomstilfælde eller dødsfald, og i bemærkningerne står der udtrykkelig, at den praktiske udformning er overladt til sygekasserne, idet det dog fastslås, at ydelsen er subsidiær i forhold til ydelserne efter lovens § 41, nemlig ydelser i medfør af overenskomster. Herved er vi altså nået til, at sygekasserne selv må afgøre med deres medlemmer, om man har råd til at yde en yderligere service eller sikkerhed for den enkelte. Hvor man ikke på anden vis er dækket, kan man med rette gå til sin sygekasse og drøfte spørgsmålet om økonomisk sikring også i tilfælde af sygdom og død.

Vi kan altså stemme for ændringsforslagene i denne formulering, ligesom vi vil stemme for hele lovforslaget således ændret ved tredje behandling.

Skræppenborg-Nielsen: Det er en omfattende betænkning, som et enigt udvalg har afgivet vedrørende det foreliggende lovforslag om ændringer af den offentlige sygeforsikring. Da de foregående ordførere allerede har nævnt betydningen af de ændringer, som man i udvalget er enedes om i samråd med socialministeren, skal jeg her kun sige, at også vi stort set er tilfredse, fordi de fleste af de ændringer, der nu lovfæstes, på afgørende områder helt klart peger fremad.

Alligevel et hjertesuk. Det lykkedes ej heller denne gang at få karensdagene ved udbetaling af lønmodtagerdagpenge helt afskaffet på linje med de i arbejdsløshedslovgivningen nu gennemførte ændringer. Jeg

[Skræppenborg-Nielsen.]

er helt enig med ministeren i, at det slet ikke er så let, som det umiddelbart synes, at få disse karensdage afskaffet, fordi det ganske rigtigt — og det fremgår også af betænkningen — forudsætter meget store principielle ændringer i den gældende dagpengeordning. Jeg er ganske enig med den højtærede minister heri. Alligevel vil jeg gerne have lov til at sige, for jeg tror, jeg også her er enig med den højtærede socialminister: vi må have disse karensdage afskaffet; de bør afskaffes, og de kan naturligvis også afskaffes.

Vi kan anbefale såvel det oprindelige lovforslag som de ændringsforslag, der er kommet til under udvalgsbehandlingen.

Erik Hansen: Der skal ikke fra min side knyttes mange bemærkninger til selve lovforslaget. Der står jo et enigt folketingsudvalg bag forslaget, og det må betragtes som en naturlig videreførelse af den lovgivning, der på et nært beslægtet område nylig er gennemført i tinget.

Det er rimeligt, at man i vor tid tilstræber, at den, der rammes af ulykke, af sygdom eller arbejdsløshed, ikke prisgives økonomisk. De dagpengesatser, som nu foreslås sat til maksimalt 50 kr. pr. dag for forsørger, kan ikke være mindre, og midlerne skaffes jo i henhold til det, der er tradition for inden for denne lovgivning, for femsjettedeles vedkommende ved bidrag fra arbejder- og arbejdsgiverside. Når det er lønmodtagere, lønarbejdere, det drejer sig om, er staten jo part i sagen for den sidste sjettedels vedkommende. Jeg vil sige om denne lovgivning, der altså drejer sig om lønarbejdersikring i sygdomstilfælde, at det er en god lovgivning; den har sat sygedagpengene i system, så alle lønarbejdere er med.

Desværre står det jo ikke så godt til, når det drejer sig om sikring gennem sygekasserne på frivillig basis. Her er der for få med; alt for mange selvstændige håndværkere, landmænd osv. viger tilbage for den betydelige omkostning, der er forbundet med sikring af dagpenge i sygdomstilfælde, og det samme gælder for mange husmødre. Det er uheldigt, som det er, men formodentlig kan problemet tages op og løses, når vi ser resultatet af socialreformkommissionens arbejde.

Siden førstebehandlingen her i tinget er der jo kommet et par ændringsforslag, og jeg synes, de på god måde har suppleret denne lovgivning. Jeg vil gerne pege på, at der nu åbnes mulighed for, at sygekasserne dækker undersøgelse og behandling for livmoderkræft. Jeg tror, det er en meget heldig landvinding, der her er føjet til. Det vil være helt urimeligt, om den tanke fortsat skulle gælde, at nogen undlod at søge bistand, når det drejede sig om forebyggende undersøgelse, fordi denne undersøgelse var forbundet med udgifter. Jeg tror, det er meget heldigt, at man har fået det føjet til.

Udvalget har beskæftiget sig med en anden ting, muligheden for, at sygekasserne kunne yde hjælp til forebyggende behandling af den tandsygdom, der benævnes paradentose. Det lykkedes ikke udvalget at finde en løsning af dette spørgsmål. Grundene var flere. Jeg skal dog her nævne, at jeg hæftede mig meget ved den oplysning, udvalget fik fra sagkyndig side, hvor det blev angivet, at en af grundene til, at tandlægerne ikke kunne påtage sig opgaven, var, at tandlægerne savnede tid, men at det formodentlig ville hjælpe, når der kom gang i uddannelsen af de såkaldte tandplejersker, en videreuddannelse af de nuværende klinikassistenter.

Her løber vi igen ind i en af de paradoksale problemstillinger. I dette tilfælde: tandlægerne er overbebyrdet med arbejde, der udmærket kunne klares af personer med betydelig kortere og billigere uddannelse. Det må håbes, der snarest bliver tilrettelagt en uddannelse af disse tandplejersker, så de kan aflaste tandlægerne på en lang række områder. Arbejdsfunktioner som instruktion i tænders renholdelse, i tandrensning og elementær undersøgelse er opgaver, der kunne henlægges til sådanne nyuddannede. Det ville give tandlægerne mere tid til det egentlige tandlægearbejde. Den håbløse mangel på tandlæger, som sygekasserne og befolkningen i dag sukker under, er uheldig og uholdbar.

Med disse bemærkninger skal jeg på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget.

Inger-Lise Bech Hansen: Idet jeg skal henviser til, hvad jeg sagde ved første behand-

[Inger-Lise Bech Hansen.]

ling af dette lovforslag om min principielle stillingtagen, og da ændringsforslagene i sig selv er endnu en forbedring af gældende lov, kan jeg på liberalt centrums vegne give vor tilslutning.

Det første ændringsforslag ved socialministeren med hensyn til de profylaktiske undersøgelser er et stort fremskridt, og vi kan i høj grad give det vor tilslutning.

Med hensyn til det andet ændringsforslag kan man være noget betænkelig. Det er jo et spørgsmål, om sygekasserne skal betale. Det er i virkeligheden ikke rimeligt. Jeg kan godt se, at der er behov for forsikring, hvis der sker noget sådant på rejser; det er for så vidt naturligt at imødekomme dette behov, men det må ikke ske på bekostning af andre mennesker. Det er jo dog kun en del — oven i købet en mere velstående del — af befolkningen, der rejser meget og på denne måde kommer til at nyde et gode på bekostning af andre, mindre velstillede. Disse sidste skal man ikke pålægge en ekstra byrde; det kan blive dyrt med denne støtte til medlemmerne.

Man har heller ikke en virkelig kontrol med lægehonorarer uden for landets grænser. Tidligere betalte man et særligt, et højere kontingent for at få højere dagpenge, og hvis man ønsker en sådan ordning gennem sin sygekasse eller forsikring, kan det med rimelighed forlanges, at man betaler et særligt, et højere kontingent. Efter forslaget betaler befolkningen det alligevel, hvilket må siges at være et yderligere argument for at gøre sygekasserne offentlige.

Trods betænkeligheder ved det sidste ændringsforslag kan liberalt centrum stemme for det, da det indebærer en væsentlig forbedring af lovforslaget.

Som en tilføjelse vil jeg bemærke, at det ville være af overmåde stor og praktisk betydning, hvis man foruden de øvrige kuponer på kort til gravide med hensyn til jordemoder og lægebesøg tilføjede endnu et par kuponer; disse kuponer skulle gælde tandlægebesøg. Herved imødekommer man kravet om hjælp med hensyn til tandkødsbetændelse og caries, som for mange forværres under graviditeten og lægger yderligere byrder til dem, de gravide ofte har i forvejen. Man behøver ikke, synes jeg, at yde mere end de 25 pct. til viderebehandling,

når de gravide på denne måde kan få anvisning og hjælp imod disse gener. Det vil derfor ikke blive nogen uoverkommelig belastning af budgettet at tilføje disse par kuponer. Jeg vil bede socialministeren nøje overveje dette.

Hanne Reintoft: I byretsdommer Inger Margr. Pedersens betænkning om forsørgerbegrebet fremhæver hun blandt mange andre uhyrligheder i dansk lovgivning den urimelige sygedagpengeordning for den gifte kvinde. Den heltidsarbejdende gifte kvinde får i modsætning til sin ægtefælle kun udbetalt sygedagpenge som barnløse enlige mænd og kvinder, altså som ikke-forsørger. Jeg vil beklage, at det ikke er lykkedes os ved denne lovrevision at komme den forældede bestemmelse til livs. De ringe sygedagpenge gør det tit meget svært for den gifte kvinde, hun har ofte ikke hverken råd til at tage den fornødne sygemelding eller til at skaffe sig nødvendig husmoderafløsning.

Jeg vil meget gerne anbefale, at vi snarest får ændret dette meget utidssvarende forhold.

Socialministeren (Bundvad): Jeg vil gerne takke udvalget for dets arbejde og for den enstemmige tilslutning til lovforslagets gennemførelse med de to ændringsforslag, der er stillet.

Det er rigtigt, som det er sagt både af socialdemokratiets ordfører og af andre, særlig hr. Skræppenborg-Nielsen, at vi skulle et skridt videre både med hensyn til dagpengene og med hensyn til karenstidens længde. Vi er jo blevet enige om, at ministeren skal henvende sig til socialreformkommissionen og anmode den om som en forskudsopgave at tage spørgsmålet op om, hvad dagpengene skal være i forhold til den aktuelle indkomst, og hvor lang karenstiden skal være, hvis vi overhovedet skal have en karenstid. Jeg er enig i, at vi bør nå frem til, at dagpengeydelse ved arbejdsløshed, ved sygdom og ved ulykke principielt er ens, og det samme gælder karenstid, hvis vi overhovedet skal have en sådan, eller om man kan indføre andre kontrolbestemmelser. Det vil vi nu overlade til kommissionen at stille et forskudsforslag om, så vi snarest kan tage det op.

Jeg er også glad for, at man har givet til-

[Socialministeren.]

slutning til de 2 ændringsforslag om den profylaktiske undersøgelse og om hjælp under sygdom ved midlertidigt ophold i udlandet. Jeg vil gerne for det sidstes vedkommende understrege, at der er tale om en frivillig ydelse, det vil sige, at den enkelte sygekasse selv bestemmer, om den vil gå ind under en sådan ordning, og at det bliver uden tilskud fra staten, således at man må overveje, om man vil gå ind i den nye ydelse, der er tale om, og i så fald også være med til at betale den.

Jeg vil gerne sige til fru Inger-Lise Bech Hansen, at man kan ikke længere fastholde det synspunkt, at det er de velhavende eller, som det blev sagt, de mere velhavende, der rejser uden for landets grænser. Vi har igennem de senere år set en rejsebevægelse, der gør, at stadig bredere lag i befolkningen — heldigvis da — kan deltage i udenlandsrejser, og at der nu tilrettelægges rejser for pensionister, grupperejser o. lign. Tidspunktet er snart kommet, hvor man generelt må tage spørgsmålet om dækning af sygdom i udlandet op til behandling, og det er et skridt i den retning, man nu går, idet man overlader til sygekasserne selv at foretage den afvejende afgørelse.

Med hensyn til dagpengene skal jeg sige til fru Hanne Reintoft, at det er jo lidt forkert at fremstille det sådan, at kvinder har lavere dagpenge end mændene. Der er tale om forsørgere og ikke-forsørgere, og så længe vi opretholder de forsørgerbegreber, vi har, vil det være sådan, at hvis en kvinde er forsørger, får hun den højeste dagpengesats; hvis manden står som forsørgeren, er det ham, der får den højeste dagpengesats. Her vil jeg gerne sige, at vi principielt da bør gå den vej, som arbejdsløshedsloven har anvist os, så man kommer over til, at det er dækningen for tab af arbejdsfortjeneste, der er afgørende, og ikke placeringen i familien som sådan. Også spørgsmålet om, hvad man taber på grund af sygdom eller arbejdsløshed eller ulykke, vil efterhånden finde sin løsning.

Til hr. Peter Larsen vil jeg gerne sige, at jeg har da forstået det sådan, at udvalget vil fortsætte arbejdet med venstres forslag og også med et positivt sigte på at finde en løsning på det, man kan finde en løsning på. Det er da også markeret fra socialministeriets side, at vi har den opfattelse, for så sent som i går har vi fremsendt besvarelser på en række spørgsmål, som venstres forslag giver anledning til. Så jeg forudsætter, at vi kan arbejde videre med venstres forslag, også med et positivt sigte.

A. C. Normann: Til den højtærede socialministers ændringsforslag nr. 2 til § 1 vil jeg gerne gøre et par korte bemærkninger. Det er spørgsmålet om sygekassernes forpligtelse, hvis noget sådant i øvrigt vedtages af sygekassernes ledelse, til at holde deres medlemmer forsikrede mod udgifter i forbindelse med sygdomstilfælde eller dødsfald, der indtræffer under midlertidigt ophold i udlandet.

Jeg har nok noteret med tilfredshed, at der i forhold til den situation, vi stod i for vel et års tid siden, da man i sygekassernes øverste ledelse havde taget en beslutning i den retning, som den højtærede socialminister ikke kunne bakke op med nogen lov-hjemmel, er der sket det fremskridt, at der her er tale om, at de enkelte kasser frivilligt kan beslutte, om de vil yde deres medlemmer en sådan service. Jeg vil imidlertid gerne melde mig som en af dem, der alligevel er imod forslaget, fordi det jo, uanset at man nu kalder det frivilligt, bliver tvungent for medlemmerne af sygekasserne, og i meget store sygekasser vil det jo sige, at nogle få mennesker bestemmer, at de gennemgående dårligst stillede — for det er vel gennemgående de dårligst stillede, der rejser mindst, det skulle i alt fald en logisk betragtning føre os til, endskønt jeg ikke har nogen statistik over det — skal rammes af en forøget byrde som følge af, at andre rejser.

Jeg har hørt nævne, at dette system er brudt igennem derved, at man i Norden har den ordning, at her kan man få en sådan

[A. C. Normann.]

service; jeg har nydt godt af den i forgårs i Stockholm i ringe udstrækning.

Denne service opstod jo inden for de nordiske lande i harmoni med det fælles arbejdsmarked, vi etablerede, måske også ud fra en sympati for tanken om at fremme rejse-samkvemmet imellem de nordiske lande som et led i hele den nordiske tankes udvikling og det nordiske samkvems lettelse. Her er der imidlertid hovedsagelig eller i meget stor udstrækning tale om mennesker, som rejser til helt andre lande, også mere og mere til lande med helt andre politiske systemer, men i alt fald lande, som man skulle tro at staten ikke havde nogen interesse i at fremme rejser til. Jeg har ikke noget imod, at folk rejser dertil, det er sikkert også mange gange af sundhedsmæssig betydning for dem, at de gør det, men at det offentlige ligefrem skulle animere til, at folk rejser mindre til Norden og mere til disse lande, der efterhånden er blevet de foretrukne, det synes jeg er forkert.

Jeg vil derfor gerne spørge den højtærede formand, om man ikke kan få en afstemningsform med hensyn til ændringsforslagene til § 1, så vi kunne komme til at stemme over hvert af de foreslåede to nye numre for sig. I så fald vil jeg nemlig anbefale det høje tings medlemmer at stemme imod den foreslåede nye § 20 A.

Hanne Reintoft: Jeg er ganske enig med ministeren i, at dækning for tabet af arbejdsfortjeneste må være princippet i vore sociale erstatningsydelse, for mig at se helst fuld dækning, som tjenestemandsguppen har.

Synspunktet bliver dog først aktuelt for den kvindelige del af befolkningen den dag, vi har lige løn på arbejdsmarkedet. Der er ingen grund til, at vi i vor sociale lovgivning følger arbejdsmarkedets urimelige forskelsbehandling af mænd og kvinder.

Socialministeren (Bundvad): Jeg vil gerne gøre en enkelt bemærkning til hr. A. C. Normann, der motiverer sin modstand mod sygekassernes hjælp i anledning af sygdomme i udlandet med, at man ville hindre eller i hvert fald mindske rejserne i Norden ved at gennemføre en erstatning for lande, som har andet politisk system end det, vi kan lide. Jeg synes ikke rigtig, det er en moti-

vering, der kan holde; i hvert fald kan vi da slet ikke bakke den op. Vi er nødt til at sige, at når vi ikke har overenskomst med de pågældende lande, hvortil folk ønsker at rejse, og de alligevel kan komme ud for ganske alvorlige vanskeligheder, hvad vi har set, så vil det være ønskeligt, at der kan skabes systemer, der hjælper de pågældende mennesker. Den vej, vi nu går, er jo, at sygekassens egen kompetente forsamling kan afgøre, om den vil have det; når en generalforsamling skal afgøre noget sådant, skal det efter reglerne være sat på dagsordenen; det skal på forhånd være kendt for medlemmerne, at sagen kommer til afgørelse. Det vil altså sige, at der kaldes på folks interesse, og de vil deltage i en afgørelse, som de også selv kommer til at tage ansvaret for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges med 99 stemmer mod 2.

§ 1, således ændret, og § 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om ferie med løn. (Omlægning af grundlaget for beregning af feriegodtgørelse m. v.).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 143) findes i tidenden sp. 3663, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1159).

Der var ikke stillet ændringsforslag.